

ZYCIE NOWOGRÓDZKIE

DZIENNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM ZIEMI NOWOGRÓDZKIEJ

Adres Redakcji i Administracji: NOWOGRÓDEK ul. 3-go maja, Nr. 1. — Telefon 75 i 102.

Prenumeratę przyjmują: w BARANOWICZACH „Ekonomia” — w STOLPCACH: p. Engman od g. 14—15.

Nr. KONTA P. K. O. 81.287.

Szeptyckiego 49.

Wydział Powiatowy, pok. 10.

W dalszym stadium przesilenia rządowego

Sytuacja polityczna w Polsce, która ostatnio jest i tak zaogniona, w wyniku rozwoju wczorajszych wypadków ulega szczególnemu napięciu. Stanęliśmy bowiem, jak to podajemy w depeszach od własnego korespondenta z Warszawy, przed faktem złożenia przez desygnowanego na stanowisko premiera p. Marszałka Senatu Szymańskiego misji tworzenia gabinetu, stanęliśmy przed dalszym przesileniem rządowym.

Myjra Bartla, który nie dał sobie wyluskiwać jednego minustra po drugim, stając na słusznym stanowisku, że każdy gabinet tworzy ideologiczną i rzeczową całość, którą nie fragmentarycznie, ale właśnie jako całość traktować należy.

Losy więc misji Marsz. Szymańskiego nie są niespodzianką. Niespodzianką są warunki wysunięte przez Marszałka Piłsudskiego, który uzależnił wystąpienie swoje do gabinetu p. Marsz. Szymańskiego od 1) od-

niecia partii od rządu, 2) zjedzenia z porządku dziennego sprawy przekroczeń budżetowych, 3) niewtrącania się stronniczo do uchwalonego budżetu i 4) bezczynności w okresie 6 miesięcy. Niespodzianką są te warunki, dlatego, że stawiają one ad wicepremierów, a wicepremierów w rządzie nie ma. Wobec tego, jeżeli Marszałek Piłsudski nie wycofa się z tych warunków, a w dalszym rozwoju wypadków

nie wycofa się z tych warunków, a w dalszym rozwoju wypadków nad calokształtem polityki państwowej, która tak czy inaczej musi pójść po drodze, którą wytknął Marszałek Piłsudski, traktujący obecne perypetje misji tworzenia gabinetu na sejmowo-rządowe tak, jakby stepna osobistość polityczna oddana Marsz. Piłsudskiemu, zachodzi jednak pytanie, jakim kierunkiem pójdzie przesilenie rządowe po złożeniu misji tworzenia gabinetu przez p. Marsz. Szymańskiego. Otwierają się tu dwie drogi. Albo będziemy mieli prowizorium rządowe

we p. prem. Bartla, które ciągnęłoby się do pierwszych dni kwietnia, albo, co jest bardziej prawdopodobne, otrzyma misję tworzenia gabinetu osoba, która nie jest polityczną osobistością polityczną oddaną Marsz. Piłsudskiemu. W jednym jednak i w drugim wypadku, zdaje się nie ulegać wątpliwości, że Sejm nad budżetem obradować nie będzie, że budżet przejdzie w przedłożeniu Senatu.

Oczywiście podobny stan rzeczy nie jest żadną niespodzianką. Trudno bowiem było sobie wyobrazić, aby Marszałek Senatu Szymański, który grzeszy zbyt wielkim optymizmem co do możliwości współpracy obecnego rządu z obecnym Sejmem, mógł sformować gabinet, któryby poparła większość sejmowa. Decydujący w obecnym układzie stosunków parlamentarnych centrolew jako naczelny postulat współpracy z rządem stawia „likwidację obecnego systemu rządzenia” i — jak to niadzwyczajnie centrolew dał do zrozumienia — odsunięcie od decydującego wpływu na bieg spraw państwowych Marszałka Piłsudskiego. Podczas gdy takie jest stanowisko centrolewu, Marszałek Szymański jest żarliwym wielbicielem Marszałka Piłsudskiego i obecny system rządzenia w Polsce uznaje za przy czyn ogólnopolską, podobnie jak i cały Bezpartyjny Blok Współpracy z rządem i cały obóz pomajowy i konieczność dziejową Polski, za konieczne zło, za środek do osiągnięcia właściwego celu.

Przy takiej rozciągniętości poglądów na obecną sytuację polityczną w Polsce trudno sobie wyobrazić, aby p. Szymański mógł zgodzić współpracować z p. (Niedziałkowskim, pos. Rogiem, pos. Witosem i pos. Chałcińskim.) Gdyby nawet jakimś cudem pomimo wszystko doszło do wytępienia jakiejś strefy neutralnej pomiędzy temi światopoglądami, gdyby innemi słowy Marszałek Szymański sformował jednak gabinet, nie długi byłby jego żywot. Spotkałby go los gabinetu pre-

Optymizm p. marsz. Szymańskiego

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)

Desygnowany na stanowisko premiera p. Marszałek Szymański, udał się dziś o godzinie 1ej po południu do Belwederu, gdzie odbył dłuższą konferencję z p. Marszałkiem Piłsudskim, przedstawiając mu obecną sytuację polityczną. W kołach politycznych przywiązywali do tej konferencji ogromne znaczenie, uważając, że rozstrzygnie ona o dalszym rozwoju wypadków. Na ogół panował w tym kierunku optymizm w ocenie szans utworzenia przez Marsz. Szymańskiego gabinetu.

Mówiono nawet, że Marszałek Szymański ma już gotową listę gabinetu. Według pogłosek tekę ministra Oświaty miał objąć b. pos. z klubu B. B. Okulicz. Nastąpić miała również zmiana na stanowisku ministra Spraw Wewnętrznych i ministra Reform Rolnych. Tekę ministra Pracy miałby objąć gen. Hubicki, dotychczasowy wiceminister.

Potwierdzala się również wiadomość, że p. Marsz. Szymański zamierza kreować stanowisko dwóch wicepremierów, z których jednym w sprawach gospodarczych miałby być pos. Byrka z klubu B. B. Optymisci obliczali sobie nawet, że gabinet Marszałka Szymańskiego będzie już jutro utworzony.

Tembardziej, że Marszałek Szymański w wywiadzie podkreślił, że spodziewa się najdalej do czwartku przedstawić p. Prezydentowi listę swego gabinetu.

Cztery warunki Marsz. Piłsudskiego

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)

O godzinie 2-jej m. 15 p. profesor Szymański powrócił do Sejmu. Marszałek Szymański po powrocie do Belwederu oświadczył, że Marszałek Piłsudski sformułował 4 punkty jako warunki powołania gabinetu pod znakiem współpracy z rządem z Sejmem. Punkty te stanowią warunek poparcia rządu prof. Szymańskiego przez Marszałka Piłsudskiego. Punkty te brzmią:

I-szy. Marszałek Szymański winien uzyskać ze strony większości Sejmu zapewnienie, że ani posłowie, ani partje nie będą się mieszać do spraw personalnych rządu i rządzenia.

II-gi. Mają one zadeklarować, że nie będą się wtrącać do spraw związanych z uchwalonym już budżetem.

III-ci. Artykuł 6 ustawy skarbowej ustanawiający bardzo surowe warunki odpowiedzialności za przekroczenia budżetowe będzie wycofany.

IV. Rząd będzie rządził przez pierwsze półrocze bez parlamentu.

Marsz. Szymański na Zamku

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)

Po rozmowie z Marszałkiem Piłsudskim Marszałek Senatu Szymański udał się do Pana Prezydenta, któremu zdołał sprawozdanie z sytuacji jaka się wytworzyła w związku z warunkami wysuniętymi przez Marszałka Piłsudskiego.

Marsz. Szymański składa misję tworzenia gabinetu

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)

O godzinie 21-szej wieczorem odbył p. marsz. Szymański konferencję z przedstawicielami klubów sejmowych, którym przedstawił warunki wysunięte przez Marszałka Piłsudskiego.

Ponieważ większość klubów sejmowych ustosunkowała się negatywnie do tych warunków p. marsz. Szymański udał się na zamek, aby złożyć Panu Prezydentowi misję tworzenia gabinetu.

Stanowisko opozycji

(Tel. od wł. kor. z Warszawy)

Na dzień dzisiejszy zapowiedziana jest narada liderów klubów parlamentarnych opozycji w sprawie obecnej sytuacji politycznej. Jak słychać kluby opozycyjne noszą się z zamiarem wydania deklaracji, występującej przeciwko stanowisku B. B. co do praw sejmowych w czasie przesilenia rządowego. Opozycja bowiem stoi na stanowisku, że Sejm pomimo przesilenia rządowego może obradować podczas, gdy klub B. B. stoi na przeciwnym stanowisku.

Posłanka komunistyczna

Na miejsce posła komunistycznego Arona Szpilberga, którego mandat został uznany za nieważny przez Izbę dla spraw wyborczych Sądu Najwyższego wejść ma do Sejmu posłanka komunistyczna. Jest nią Stefania Olszewska kandydatka z listy „Zjednoczenia Robotniczego” Nr. 37 w okręgu wyborczym Łódź. Olszewska jest z zawodu robotniczą zatrudnioną w jednej z fabryk włókienniczych w Łodzi.

Ogłoszenie

Magistrat m. Baranowicz ogłasza niniejszem

PRZETARG

na przedsiębiorstwo czyszczenia kiszek w reżni miejskiej w Baranowiczach.

Oferty należy składać do Magistratu m. Baranowicz w terminie do dnia 11 kwietnia 1930 r.

Otwarcie ofert nastąpi dn. 11.IV r.b. o godz. 13-ej.

Do ofert należy dołączyć wadium w wysokości 1.000 zł. Warunki przedsiębiorstwa można przeglądać w godzinach urzędowych w Magistracie.

Magistrat zastrzega sobie prawo wyboru oferentów, niezależnie od wyników przetargu.

(—) K. Mackiewicz
Burmistrz m. Baranowicz

m. Baranowicz, dn. 24.III.30 r.

MEJSKIE KINO KULTURALNO-OSWIATOWE
DZIS I DNI NASTEPNYCH!
„KWIAT WSCHODU“
 W rolach głównych: Klauđia Wietrix i Jgaoue Catalaine.
 Heroiczne walki w pustyni—Walka wschodu i zachodu—Dramat dwóch serc—
 Przejazdowa wystawa orientalna.
 Początek seansów w dni powszednie o godz. 7 i 9 w sobotę i niedzielę 7 i 9-g.
 Cena biletów 2 zł.

Kino „POGON“ w Nowogrodku
 Dzisiaj i dni następnych
Katastrofa olbrzyma morskiego
„TITANIC“ (Miasto marzeń)
 W rolach głównych: George O'Brien i Virginia Valli.
 Scena katastrofy kolosa morskiego pozostawia niezatarte wrażenie u widzów.
 Początek seansów w dni świąteczne o godz. 5, 7 i 9 wiecz. W dni powszednie o godz. 7 i 9.

TEREZDŹWÓR
 poczta Wołkołata
 Wojew. Wileńskie

Wielmożny
Zygmunt Nagrodzki
Wiśno Zawalna Nr. 11-a

Ponieważ interesuje Pana praca sprzedanych przez Niego maszyn a w szczególności „MUNKTELSOW“ przesyłam Mu rachunek opłacalności traktora u mnie przy pracy na roli i w młynie.

Od dnia 20 VIII do dn. 13-XI 1929 r. zużyto oleju gazowego na sumę Zł 1152 smarów — 268
 Razem na sumę Zł 1420

Przez ten czas zaorano około 40 hektarów, kampańlowano 6 i pół dni, sprężynowano i wozono kamienie 2 dni, młociono 4 dni, nie pracował, oprócz świąt 5 dni, resztę czasu pracował przy młynie.

Z młyna otrzymano, jako zapłatę w naturze, zboża 462 pud. co rachując po zł. 3 za pud stanowi zł. 1386. Wartość przemiału 326 pud., ordynarji i do dworu—zł. 84. Razem zł. 1470.

Liczę, że furmanki pod dostawę oleju gaz. pokrywają się zaoszczędzonymi furmankami do cudzego młyna.

W moich więc warunkach wypada, że traktor w polu, po za amortyzacją i proc. od kapitału, pracuje darmo.

Proszę przyjąć wyrazy pozdania

(—) St. Oskierko
 Terездwórw, dn. 14.XI 1929 r.

Sekeja Kół Gospodyń Wiejskich w Baranowiczach

zawiadamia, że w dniach 5, 6 i 7 kwietnia r. b. odbędzie się 3 dniowy kurs hodowli drobiu. Początek 5 IV o godz. 2 pp. w seceju Strazy ogniowej w Baranowiczach. Kierowniczką kursu będzie instruktorka Centralnego Komitetu Hodowli drobiu panna Irena Zebrocka. Wstęp na kurs 1 złoty.

Ogłoszenie

Nowogrodzki Urząd Wojewódzki podaje do wiadomości, że w dniu 16 IV. 1930 roku w lokalu Województwa w Nowogrodku o godzinie 12 ej odbędzie się sprzedaż z przetargu 3 obiektów Państwowych: młyn „Bogusze“ w pow. Baranowickim, młyn „Dudki“ w pow. Stolepcckim, oraz cegielnię „Kondraciszki“ w pow. Lidzkim.

Szczegółowe ogłoszenie umieszczone w „Monitorze Polskim“ i „Młyniarzu Polskim“.

O warunkach przetargu i sprzedaży udziela informacji Urząd Wojewódzki w Nowogrodku (Wydział Rolny). 285—3

RADJO-PROGRAM
WARSAWA fala 1411.

Środa 26 marca

11.58—12.05. Sygnal czasu.
 12.05. Muzyka z płyt gramof.
 13.10. Kom. meteor.
 14.40. Kom. gospodarczy.
 15.00. Odczyt.
 15.29. Odczyt.
 15.45. Komunikat harcerski.
 16.15. Transm. z Krakowa.
 16.45. Muzyka z płyt gramof.
 17.15. Odczyt.
 17.45. Koncert popularny.
 18.45. Rozmaitości.
 19.10. Szarynka poetowa rolnicza.
 19.25—19.40. Muzyka płyt gram.
 19.40. Radjokronika.
 19.58—20.00. Sygnal czasu.
 20.00. Odczytanie programu na dzień nast.
 20.15. Feljeton.
 20.30. Muzyka francuska.
 21.10. Kwadrans literacki.
 21.25. D. c koncertu.
 22.10. Feljeton.
 22.25. Ostatnia fala.
 22.25. Kom. met., pol., sport.
 22.35. Kom. PAT.
 23.00.—24.00. Muzyka tan.

Czwartek 27 marca

11.58. Sygnal czasu.
 12.10. „O czym wiedzieć powinna dobra gospodyni.“
 12.40—14.00. 19-ty koncert szkolny.
 14.40. Kom. gospodarczy.
 15.00. Odczyt.
 15.20. Odczyt.
 15.45. Kom. L. O. P. P.
 16.15. Muzyka z płyt gramof.
 17.15. Wśród ksiązek.
 17.45. Koncert kameralny.
 18.45. Rozmaitości.
 19.10. Gielda rolnicza.
 19.25. Feljeton.
 19.40. Kom. PAT.
 19.58. Sygnal czasu.
 20.00. Prelekcja o filmie dźwiękowym.
 20.15. Feljeton.
 20.30. Koncert wiecz.
 22.15. Kom. meteor., pol., sport.
 22.25. Ostatnia fala.
 22.35. Kom. P.A.T.
 23.00. Muzyka salon.

OGŁOSZENIE

Powiatowy Zarząd Drogowy w Nieświeżu ogłasza, iż w dniu 2-go kwietnia 1930 r. o godz. 12 w południe w Nieświeżu na rynku Nowe Miasto odbędzie się przetarg publiczny (in plus) na sprzedaż jednej pary klaczy wyjazdowych.

Powwyższe klacze można oglądać codziennie za wyjątkiem dni świątecznych od 8 ej do godz. 3 ej po południu w stajni Zarządu Drogowego w podwórzu budynku Starostwa w Nieświeżu.

(—) Inż. Krupski
 Kierownik Powiatowego Zarządu Drogowego w Nieświeżu.

NASIONA SIEWNE
 kwalifikowane przez sekcję nasienną W.T.O. i K.R.
 jak: pszenica Hildebranda, pszenica Luska bezostna, owses Fidliny, owses żółty Lochowa, owses „Zwycięzca“ i kopiczyna czerwona 2-kośna. Po bardzo przystępnych cenach do nabycia.
Dobra Szczerse pow. Nowogrodzkiego.

Kupujcie towary krajowe

Tanie i smaczne
OBIADY 1 zł. 60 gr. z 4 DAŃ
ŚNIADANIA I KOLACIE WYDAJE NOWOOTWARTA
RESTAURACJA ZIEMIAŃSKA
 Piniwa bogato zaopatrzona.
Nowogrodęk, ul. Zamkowa Nr. 10.

Ekonomia do folw. Koliczycze poszukuje ponownie od zaraz. Oferty z odpisami świadectw proszę kierować do maj. Wereszkó p. Nowogrodęk dla St. Brochockiego.

Dorobek Zw. Młodzieży Wiejskiej woj. nowogrodzkiego

Dnia 23 marca r. b. w lokalu sowych — dwudniowych — 14, trzydniowych 8, kursów jedno-dniowych 9.

Wykładów 3 godzinnych wygłosił 9, zorganizował wycieczkę dla młodzieży do Poznania na P. W. K., w której wzięło udział 53 osoby.

W konkursach rolniczych pracowało 674 członków w 122 zespołach z 54 Kół. Na wystawy konkursowe dostarczyło wyniki swej pracy 500 członków.

Pozatem związek, brał żywy udział w konferencji ch kulturalnych a więc w Łowiczu i t.p.

Dotychczas Kola Młodzieży Wiejskiej nadesłały do Związku 68 sprawozdań. Ze sprawozdań tych wynika, że Kola te liczą 1755 członków, w tem dziewcząt 682. Zebrań ogólnych w Kolaich było 653, zebrań zarządu — 417, pogadanek i odczytów 765, wspólnych czytali 727.

W Kolaich objętych sprawozdaniem są 32 biblioteczki, liczące 3,143 tomów.

Niezależnie od tego kola prenumerują stereg pism a więc przedewszystkiem „Zycie Nowogrodzkie“, „Rolnik Nowogrodzki“, „Wici“ i „Siew“. Tylko 6 kół nie prenumeruje żadnego pisma. Są to więc tylko wyjątki. Wyjątkami również są kola,

które nie daly u siebie emtor-skich przedstawien, nie urządzaly wieczornik, lub obchodów, nie zaprawialy sie w sporcie, nie sadzaly drzewek przydroznych. Jak więc widzieliśmy dorobek Zw. Mł. Wiejskiej na terenie woj. nowogrodzkiego zwlazcza w dziedzinie kulturalnej jest bardzo poważny.

W dyskusji nad sprawą zdaniem wszyscy obecni. Szczególną uwagę zwrócono na konieczność organizowania równocześnie z statm i kompletami książek podręcznych dla Kół — komplety wętrownych, składających się z 30 — 50 książek, na konieczność zorganizowania „Święta pieśni“ oraz zainicjowania zorganizowania Związku Teatrów Ludowych w Nowogrodku jako rdzianu, na potrzebę zorganizowania dla naszego terenu w sterym zakresie wycieczek po kraju i wycieczek lokalnych i wreszcie należytego wykorzystania akcji konkursów rolniczych dla spraw oświatowych i społecznych.

Podkreślono również konieczność ściślejszej współpracy Zw. Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powsz. ze Zw. Mł. Wiejskiej.

Te uwagi uzupełnił referowaniem w streszczeniu planu pracy Związku Młodzieży Wiejskiej na 1930-31 rok kierownik Zw.

p. Sieczko, który przytem omówił sposoby i możliwości dalszej działalności Związku. Na dalszą metę praca ta zdaje się utyknąć z powodu braku środków na zaangażowanie własnych instruktorów. W związku z tem postanowiono zwrócić się o pomoc do Kuratorów Szkolnych, które winno przyznać siły do pracy oświatowej oraz przyznać materialną pomoc do nauczycielstwa a bezwzględnie i czynne wzięcie udziału w pracach Związku.

Przy omawianiu planu prac w zakresie konkursów rolniczych uchwalono zwrócić się do Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych w Nowogrodku z propozycją zawarcia umowy o współpracę w tym zakresie.

Do opracowania szczegółów umowy i podpisania jej w imieniu Związku zarząd upoważnił p. Sieczko.

Dlaczego dyskusja wywylała się nad sprawą stosunku Związku do Centralnych organizacji młodzieży wiejskiej. Poddano rewizji poprzednią uchwałę Zarządu w sprawie uniezależnienia się organizacyjnego od Central w Warszawie, którą odczytał z księgi protokołów przez Związku p. E. Bokun. Zastanawiano się czy przynależność organizacyjną do którejkolwiek z Central może uchronić od rozbicia jednolitości tut. Związku,

co ma niezmiernie ważne znaczenie na naszym terenie. Z propozycją p. inspektora Rogowskiego o postawienie na przyszłym zjeździe delegatów wniosku, zmierzającego do połączenia się z Centralnym Związkiem Młodzieży Wiejskiej „Siew“ zarząd się nie zgodził. Potwierdzona została uchwała poprzednia zarządu o uniezależnieniu się Związku od Central w Warszawie.

Zjazd delegatów Związku postanowiono zwołać na dzień 1 czerwca r. b.

Wreszcie wobec przejawów niezdyshiplinowania w pow. Zw. w Lidzie zarząd stwierdził, że odbyły w dn. 4 b. m. zjazd zwołany został bez pozwolenia się z zarządem i że jest to działaniem na szkodę Związku. Wobec tego postanowiono zażądać od władz Powiatowego Związku Młodzieży Wiejskiej w Lidzie wyjaśnień w tej sprawie.

Na tem obrady Zarządu zostały zakończone.

Wieczorem w lokalu Związku odbyła się konferencja czł. Prezydium i pracowników przy udziale instruktorów oświaty pozaszkolnej na temat prac bieżących Związku.

Piotr Sieczko.